

Mindre meddelelser

Iagttagelser, som er godkendt af sjældenhedsudvalget, er mærket med stjerne (*).

Records approved by the rarity-committee are marked with asterisks ().*

IAGTTAGELSE AF ROVERTERNE (*Hydroprogne caspia*) VED TISSØ

Den 16. juli 1967 blev jeg af hr. gartner HANS PETERSEN, Krøjerup, gjort opmærksom på, at der ved Tissø befandt sig en Rovterne (*Hydroprogne caspia*). Jeg kørte straks til søen og fandt ternen stående på det angivne sted, en lille, stenet sandbanke, som var kommet til syne ud for sydkysten på grund af et ret kraftigt lavvande. Den stod imellem en del måger og vadefugle.

Jeg forlod nu søen et par timer, og efter at jeg havde gjort endnu et par ornithologer opmærksomme på fuglens tilstedeværelse, kørte vi atter til søen. Vi fandt nu fuglen ved søens østside ud for parkeringspladsen. Den fløj frem og tilbage og fiskede. Kort efter gik den ned på en revle lige ud for os imellem en hel del måger. Den fløj dog straks op og satte sig lidt længere borte, idet den landede midt imellem fire andre Rovterner, som vi først nu fik øje på. De stod og sov med næbbet bag vingen; og sådan blev de stående, mens den sidst ankomne stod og kikkede sig omkring. Vi fik derved lejlighed til at se, hvor meget Rovternerne skiller sig ud fra Hættemåger (*Larus ridibundus*) på grund af sit store, røde næb; men vi fik samtidig lejlighed til at erfare, at Rovternerne, når de står i en stor flok Hættemåger, i virkeligheden er ret svære at få øje på, når de har næbbet bag vingen.

Da vi ved vor ankomst så Rovternerne fiske, fangede den en fisk, der var så stor, at den ikke straks kunne sluge den. I nogen tid fløj den rundt med fisken siddende på tværs i næbbet. Dette var for fristende for en ung Hættemåge, som meget kraftigt forfulgte Rovterneren og på kjovevis forsøgte at fratvinge ternen dens bytte. Dette lykkedes naturligvis ikke, og ternen fik endelig fisken slugt. Nu så vi ternen et øjeblik kredse over søen, hvorefter den fløj tæt ned over vandoverfladen og af og til dyppede næbbet i vandet. Det lignede meget den opførsel, svaler har, når de drikker. En lignende opførsel er beskrevet fra Camargue af A. SUCHANTKE i (Alauda

28: 38-44, (1960)), men denne forfatter nævner ikke noget om, at fuglene skulle drikke under denne manøvre. En anden iagttagelse (GEROUDET) mener at have set, at ternen holdt næbbet åbent, mens den fløj over vandoverfladen, men har ikke kunnet afgøre det med sikkerhed. Jeg mener selv, at Rovterneren åbnede næbbet, idet den dyppede det i vandet; det var netop det, der gav det lighed med svalers drikning. Jeg har dog ikke i mine optegnelser direkte skrevet, om fuglen havde næbbet åbent, og derfor tør jeg ikke sige det med fuld sikkerhed. Spørgsmålet står altså stadig åbent, men én ting er sikker, og det er, at fuglen kun foretog manøvren umiddelbart efter, at den havde slugt en fisk. Jeg var ved søen næsten hver dag i flere timer i den tid, Rovternerne var der, og rækkefølgen fiskefangst (ved styrtdykning), flyven rundt med fisken i næbbet (eventuelt kraftigt forfulgt af en ung Hættemåge (måske den samme hver gang?)) og derefter »vanddrikning« sås flere gange. Fuglen endte gerne med at sætte sig i nærheden af de andre Rovterner. Der var sjældent mere end en af Rovternerne i luften ad gangen, så det var let at følge en enkelt fugls opførsel igennem længere tid – en ting, der måske er vanskelig, hvis iagttagelsen gøres i nærheden af en Rovternekoloni.

Hvis Rovterneren ikke foretager manøvren for at drikke, kunne det måske tænkes, at den gjorde det for at rense næbbet for eventuelle fiske-skæl eller slim, men det forekommer mig dog mindre sandsynligt.

Rovternerne blev ved søen i otte dage, og flere ornithologer fik lejlighed til at se fuglene.

KNUD ERIKSEN.

SUMMARY: Caspian Terns (*Hydroprogne caspia*) drinking during flight? – 5 Caspian Terns were present at the freshwater lake Tissø in northwestern Zealand during the period 16.-23. July 1967. It was repeatedly observed that a tern after having swallowed a fish flew along the water surface and several times dipped the bill in the water. Probably the tern was drinking, but

it was impossible to observe definitely whether the bill was held open during process or not. There seems to be no records in the literature of Caspian Terns drinking during flight. SUCHANTKE (*op. cit.*), who has observed a similar behaviour, does not relate it to drinking. Eventually the purpose of bill dipping is to clear of the bill of slime or fish scales.

SJÆLDNERE FUGLE PÅ CHRISTIANSØ 1967

I videreførelse af listen over sjældnere fugle på Christiansø i 1966 (JEPPESEN E., 1967: Sjældnere Fugle på Christiansø. - Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 61: 188) følger her listen for 1967, idet ERIK JEPPESEN og jeg udførte ringmærknings- og observationsarbejde på øen i perioderne 12.-21. maj og 19. august til 10. november 1967. En meddelelse om Lille Fluesnapper (*Muscicapa parva*) som ynglefugl på Christiansø 1967 publiceres særskilt.

AFTENFALK (*Falco vespertinus*)*

En ♂ juv. sås den 17. maj flyvende og siddende på ned til 15 meters afstand, stadigt forfulgt af Stormåger (*Larus canus*). En muligvis identisk Aftenfalk sås den 22. jage guldsmede i Ølene på Bornholm, sammen med fire Lærkefalk, (*Falco subbuteo*).

ENGSNARRE (*Crex crex*)*

En blev jaget op fra klipperne om morgenen den 17. maj.

TREDÆKKER (*Capella media*)*

Den 21. september om morgenen lettedes én på to til tre meters afstand, et hæst »bææp« hørtes flere gange. Fuglen gik ned igen ca. 25 meter væk.

Den 24. og 25. blev én set af henholdsvis STIG JÜRGENSEN og JETTE CHRISTOFERSEN.

TURTELDUE (*Streptopelia turtur*)*

En enlig fugl sås den 19. maj.

HVIDBRYNET LØVSANGER (*Phylloscopus inornatus*)*

Som andel i invasionen af denne art fangedes og ringmærkedes én den 28. september.

HANS MELTOFTE.

SUMMARY: Observations of Red-footed Falcon (*Falco vespertinus*)*, Corncrake (*Crex crex*)*, Great Snipe (*Capella media*)*, Turtle Dove (*Streptopelia turtur*)*, and Yellow-browed Warbler (*Phylloscopus inornatus*)* from island Christiansø in the Baltic Sea in 1967.

SJAGGER (*Turdus pilaris*) FUNDET YNGLENDE I KONGELUNDEN PÅ AMAGER.

Under mit ringmærkningsarbejde den 14. juni 1968 i en æbleplantage, der støder op til Kongelunden, fik jeg kl. ca. 1430 øje på 2 Sjaggere (*Turdus pilaris*), der forfulgte hinanden skarpt ind mellem æblerækkerne. Den ene forsvandt straks ind i skoven.

Den anden begyndte derimod at søge efter føde i en bunke gamle æbler, fra sidste års høst, der var efterladt i en lysning mellem æblerækkerne.

Jeg iagttog denne Sjagger i ca. 10 minutter, og fik mistanke om yngel, da Sjaggeren tog et æblestykke i næbbet, og fløj ind i skoven. Jeg skyndte mig hen til det sted, hvor Sjaggeren var forsvundet ind i skoven, og fik da øje på den i et højt egetræ i skovbrynet, hvor den sad og fodrede 2 ungfugle med æblestykker.

Ungfuglene forsvandt længere ind i skoven, så snart de fik øje på mig, og jeg havde da ingen mulighed for at følge dem.

Under en senere samtale med H. P. JENSEN fik jeg oplyst, at han havde iagttaget et par Sjaggere gennem hele maj, og at han havde haft mistanke om yngel, da han havde set Sjagjerne strejfe vidt omkring, som de har for vane på ynglepladserne.

HENNING PEDERSEN.

SUMMARY: Fieldfare (*Turdus pilaris*) breeding in wood Kongelunden on island Amager near Copenhagen in 1968. - An adult Fieldfare was observed feeding two fledglings with apple pieces on 14. June 1968. The observation constitutes the second danish breeding record east of Storebælt of this species.

IAGTTAGELSER FRA FÆRØERNE, SOMMEREN 1967

I tidsrummet 7.-21. juli 1967 blev følgende mere interessante arter iagttaget:

RØDSTRUBET LOM (*Gavia stellata*). 2 ved Myrarnar, Strømsø den 12. juli. 1 ved Sand, Sandø den 18. juli. 2 ved Grothusvatn, Sandø den 19. juli.

STORSKARV (*Phalacrocorax carbo*). 1 ved Skuus den 18. juli.

SANGSVANE (*Cygnus cygnus*). 3 ad. i Sørvågsvatn, Vågø den 7. juli.

KRIKAND (*Anas crecca*). 4 ved Skopen, Sandø den 17. juli.

SPIDSAND (*Anas acuta*). 1 hun ved Myrarnar, Strømsø den 13. juli.

TOPPET SKALLESLUGER (*Mergus serrator*). 3 i Sørvågvatn, Vågø den 7. juli, 8 i Thorshavn havn, Strømø den 21. juli.

DVÆRGFALK (*Falco columbarius*). 1 han ved redested Tjørnevig, Strømø den 14. juli. 1 hun mellem Skopen og Sand, Sandø den 17. juli.

VIBE (*Vanellus vanellus*). 2 på Myggenæs den 10. juli.

STOR PRÆSTEKRAVE (*Charadrius hiaticula*). 1 ved Sørvågvatn, Vågø, den 8. juli. 1 ved Myrarnar, Strømø den 12. juli. 3 ved Strømø, Strømø den 14. juli. 3 ved Sand, Sandø den 17. og 18. juli.

STOR REGNSPOVE (*Numenius arquata*). 2 på Myggenæs den 9. juli. 1 ved Sørvågvatn, Vågø den 12. juli. 3 ved Sand, Sandø den 18. juli.

RØDBEN (*Tringa totanus*). 1 ved Toftavatn, Østerø den 16. juli. 3 ved Sand, Sandø den 18. juli. 2 ved Grothusvatn, Sandø den 19. juli.

MUDDERKLIRE (*Tringa hypoleucos*)*. 1 sås og hørt i søerne mellem Skopen og Sand, Sandø den 17. juli. Ifølge HOLM JOENSEN (HOLM JOENSEN, A., 1966: Fuglene på Færøerne. - København) skulle arten ikke være iagttaget på Færøerne før.

SORTGRÅ RYLE (*Calidris maritima*). 3 på Myggenæs, den 11. juli.

ALMINDELIG RYLE (*Calidris alpina*). 7 ved Thorshavn, Strømø den 7. juli. 3 på Myggenæs Holm den 8. juli. 13 ved Sand, Sandø den 18. juli. 1 ved Grothusvatn, Sandø den 19. juli.

ODINSHANE (*Phalaropus lobatus*). 1 i et lille vandhul ved Myrarnar, Strømø den 13. juli. 14 i Grothusvatn, Sandø den 19. juli.

HÆTTEMÅGE (*Larus ridibundus*). En koloni på ca. 20 par i Toftavan, Østerø den 16. juli.

KLIPPEDUE (*Columba livia*). 1 på Myggenæs den 8. og 9. juli. 5 ved Tofta, Østerø den 16. juli. 2 ved Grothusvatn, Sandø den 19. juli.

RINGDUE (*Columba palumbus*). 1 i Thorshavn plantage, Strømø den 7. og 20. juli.

MURSEJLER (*Apus apus*). 1 over Myggenæs bygd, Myggenæs den 8. og 9. juli.

SANGLÆRKE (*Alauda arvensis*). 1 ved Sørvåg-

vatn, Vågø den 8. juli. 1 på Myggenæs den 10. juli.

RAVN (*Corvus corax*). Iagttaget følgende steder: Myggenæs, Vågø, Strømø og Skuø. Mest interessant var iagttagelsen af 48 ravne (ad. og juv.) samlet ved lossepladsen ved Sørvågvatn, Vågø den 8. juli.

VINDROSSEL (*Turdus iliacus*). 2 i Thorshavn plantage, Strømø den 20. juli.

MUNK (*Sylvia atricapilla*). 1 syngende i Thorshavn plantage, Strømø den 21. juli.

GÆRDESANGER (*Sylvia curruca*). 1 syngende i Thorshavn plantage, Strømø den 20. juli.

KVÆKERFINKE (*Fringilla montifringilla*). 4 Thorshavn plantage, Strømø den 20. juli.

ALEX BÜHRING, FREDY JENSEN og
HANS MEILSTRUP.

SUMMARY: Observations in the Faroes, July 1967. - A number of more unusual observations is listed. Among these are observations of Cormorant (*Phalacrocorax carbo*), Wood Pigeon (*Columba palumbus*), Blackcap (*Sylvia atricapilla*) and the first record from the islands of the Common Sandpiper (*Tringa hypoleucos*)*.

LILLE FLUESNAPPER (*Muscicapa parva*)*
YNGLENDE PÅ CHRISTIANSØ 1967

Christiansø har længe været kendt for det store antal Lille Fluesnapper (*Muscicapa parva*), der kan ses her, især om foråret. I tiden 12.-21. maj 1967, hvor ERIK JEPPESEN og undertegnede opholdt os på øen, ringmærkede vi således 12 stk. og vi anslog at 25-30 fugle havde passeret øen på disse 10 dage! Den 21. var der ikke mindre end 10, usædvanligt mange, selv for Christiansø. De fleste af de omtalte fugle var helt uden rødt på struben, kun enkelte havde lidt rødt. Ingen sang hørt.

I tiden 18.-22. juni opholdt FINN HANSEN sig på øen; hans iagttagelser er følgende: 18.-21. juni hørtes hver dag en enkelt syngende han ved campingpladsen. Den 22. opholdt 3 Små Fluesnappere sig ved lægeboligen, ingen af disse havde udpræget rødt bryst. En af fuglene sås made en anden, hvorefter denne fløj ind i et hul i et stængærde, og nu hørtes en »pippende« lyd fra hullet. Kort efter kom fuglen ud igen, men viste sig ikke i nærheden den følgende halve time. Grundet tidnød kunne observationerne desværre ikke fortsættes.

De næste iagttagelser er af ERIK BIERING, der var på øen 2.-5. august:

Den 2. hørtes en Lille Fluesnapper (advarselstemmen). Den 3. sås en fodre mindst 2 juv. (i ungedragt). Den 4. sås det samme og flere fotografier af fodringen blev taget. Den 5. sås igen fodringer, og ungerne antal blev anslået til 5, dog kun 2 set samtidig. Desuden noteredes at ungerne, der de foregående dage hovedsagelig havde brugt tiggestemmen, nu mest brugte den snerrende advarselstemme.

Jeg ankom til øen den 19. august for at ringmærke fugle resten af efteråret og gjorde følgende iagttagelser:

Den 20. august sås en juv. (ungedragt). Den 21. sås en han og 2 juv. Den 22. hørtes en. Den 23. sås 2 ad. og 2 juv. Den 24.–28. sås enkelte fugle.

Herefter sås ingen Små Fluesnappere før den 7. september, hvor 1–2 blev set og 1 ringmærket. Disse fugle var sikkert de første på efterårstrækket, ynglefuglene syntes således at være trukket bort i løbet af sidste uge i august. Under hele efterårstrækket passerede ca. 20 Små Fluesnappere øen, og seks blev ringmærket. Den sidste iagttagelse er fra den 12. oktober.

Om det virkelig var redested med tiggende unger FINN HANSEN hørte den 22. juni, er han ikke helt sikker på, men noget tyder jo på det. I så fald er det en usædvanlig, om end ikke utænkelig redeanbringelse, idet arten almindeligvis angives at ruge i træhuller.

At arten optræder som ynglefugl på Christiansø, var vel at vente, da den yngler regelmæssigt i Sydsverige, specielt på Øland, og iøvrigt menes at ekspandere mod vest.

HANS MELTOFTE.

SUMMARY: Red-breasted Flycatcher (*Muscicapra parva*)* breeding on Christiansø, 1967. — Breeding was proved by the presence of adult birds feeding fledglings in early august. The breeding habitat is rather unusual, Christiansø (the easternmost locality in Denmark) being a small rocky islet (22 ha.) situated in the Baltic Sea. The nest was probably situated in a stone fence, where on 22. June an adult bird was seen entering a hole whereafter a chirping sound was heard. Christiansø is the only locality in Denmark where the Red-breasted Flycatcher is a regular passage migrant, and it seems to have been unusually abundant in spring 1967. The species has been recorded with certainty as a breeding bird in Denmark only two times before.

(Sjældenhedsudvalgets kommentar: Selvom reden ikke blev fundet med sikkerhed, kan der ikke være tvivl om, at ynglen har fundet sted. Dette viser blandt andet ungefodringen i begyndelsen af august, idet forældre og unger af nattrækkende småfuglearter ikke følges ad under trækket).

Anmeldelser

FINN SALOMONSEN: Fuglene på Grønland. (341 sider, mange fotografier, kort, kurver og tabeller). — Rhodos, København 1967. Pris: 58,50 kr.

Det første spørgsmål man stiller sig, når man får dr. SALOMONSENS nye bog om Grønlands fugle i hænderne, er, om den indeholder noget nyt, eller om den blot er et koncentrat af storværket fra 1950 »Grønlands Fugle«. I indledningen gør dr. SALOMONSEN rede for, at det sidste ikke er tilfældet, men at han i denne bog har valgt at omtale trækforholdene og de tilfældige gæsters forekomster mere udførligt, end det var tilfældet i den første bog, mens til gengæld beskrivelser af ynglebiodotoper, yngleadfærd, føde m.v. er indskrænket stærkt, således at teksterne i de to bøger er meget forskellige. En gennembladning af den nye bog bekræfter dette forhold.

Bortset fra indledningen, hvori den ornithologiske udforskning af Grønland og ringmærkningsarbejdets organisation kortfattet beskrives, er bogen formet som en gennemgang af alle på Grønland trufne arter. Hver art beskrives først i nogle få linier; da der kun er illustrationer af en mindre del af arterne (i form af farvefotografier) er bogen ikke velegnet til feltbestemmelser, men da artsantallet de fleste steder på Grønland er beskedent, gør dette næppe så meget. Beskrivelserne vil vel først og fremmest have værdi ved bestemmelser af nedlagte, evt. sjældne fugle.

Derefter gives en oversigt over artens forekomst på Grønland (for de sjældne arter med nøjagtig angivelse af tid og sted, således at bogen udgør en up-to-date »check-list« for Grønland) og for de regelmæssigt forekommende arter beskrives levesteder, yngleforhold, trækforhold etc.. For de arter, hvor ringmærkningen har givet resultater (og da der i alt findes små 7000 genfangster, er